

I Identifikace a identita. – Kritika „identifikačního monismu“. – Masová psychologie ve Freudově pojetí. – H. Arendtová: identita se utváří jednáním v pluralitním společenství. – Rozlišení jednání a vytváření. – Meze platnosti pojmu identity: sféra tvorby a morálního jednání. – Vznik konzumní společnosti a „krize identity“. – Role myšlení a souzení. 12

II Slib jako stvrzení identity. – Shody mezi pojetím identity u H. Arendtové a u P. Ricoeura. – Rizika jednání a jejich kompenzace schopností odpouštět a schopností slibovat. – Autorita a tradice v římském pojetí. – Rozpory v pojetí politična v řecké filosofii. – Revoluce jako pokusy oživit římskou zkušenost fundace. – Kritika liberální a konzervativní ideologie u Arendtové. – Principy liberální společnosti v Taylorově pojetí. – Veřejné mínění a schopnost soudit. – Ricoeurovo pojetí tradicionality a narativní identity. 33

III Eriksonovo pojetí identity a jeho vztah ke koncepcím psychologie Ega. – Lacanova kritika psychologie Ega a jeho koncepce stadia zrcadla. – Sféra symbolického, imaginárního a reálného. – Styčné body lacanovské interpretace psychoanalýzy s hermeneutickým přístupem. – Ricoeurovo pozitivní hodnocení Freudovy analýzy náboženských představ. – Rekonstrukce osobní historie v psychoanalýze. – Permanentní rektifikace vyprávěného příběhu a principiální nekonečnost analýzy. 54

IV Individuální identita a vyprávění. – Proppova analýza narativní syntaxe. – Strukturalistická kritika Proppovy metody u Lévi-Strausse. – Naratologické koncepce A. J. Greimase a Cl. Bremonda. – Jejich kritika u Paula Ricoeura. – Aristotelův pojem mimesis jako východisko Ricoeurova pojetí narativní identity. – Problematika katarze. – Porozumění lidskému jednání jako předpoklad tvořivé narativní aktivity. – Metaforická reference narativního uměleckého díla. – Požadavek jednoty příběhu a vývoj románu. – Fiktivní zkušenost času. – Vztah mezi smrtí a věčností v románech V. Woolfové, Th. Manna a M. Prousta. 69

V *Narativní povaha historie. – Otázka zákonů v historické vědě: nomologický model Hempelův. – Kritika nomologického modelu v analytické filosofii wittgensteinovské orientace: Dray, von Wright. – Dantova charakteristika narativní věty. – Ricoeurovo pojetí narativního chápání v historiografii a koncepcí W. B. Gallieho, L. O. Minka, P. Veyna a H. Whita. – Hranice mezi historiografií a fiktivním vyprávěním. – Kritika událostní historie v současné historiografii. – Rozdíl mezi historickým popisem a vědeckým poznáním v pojetí Cl. Lévi-Strausse. – Ricoeurovo rozlišení historiografických entit různého řádu a jeho analýza díla Braudelova a Furetova.* 94

VI *Kontinuitní a diskontinuitní pojetí historie. – Dokument jako záměrně uchovaná památka. – Foucaultova „archeologická“ metoda a vědy o člověku. – Výpověď jako součást vážně braného diskursu. – Iluze autonomního diskursu a její překonání: vztah teoretického diskursu a praxe. – Foucaultovo pojetí moci. – Kritika identity jako kritika zvětčující subjektivizace. – Ricoeurovo pojetí kolektivní paměti: decentrování myslícího subjektu. – Časová distance minulosti: metaforická povaha vztahu mezi vyprávěním a průběhem událostí. – Narativní identita předpokládá „zkřížení“ historie a fikce. – Nestabilita narativní identity a její meze. – Vztah k mýtu.* 118

VII *Mytický čas jako čas cyklický. – Vznik lineárního času kalendářního. – Přežívání cyklického pojetí času a mnohost časů ve středověku. – Heideggerovo pojetí vnitřičasovosti v protikladu k „vulgárnímu“ pojmu času. – Ricoeurova kritika: neredukovatelná dualita času prožívaného a času kosmického. – Heideggerův pojem autenticity. – Pojetí času u Aristotela a u Augustina. – Fenomenologický čas Husserlův a neviditelný čas Kantův. – Aporetické vyústění filosofické spekulace o času a narativní praxe jako částečná odpověď na tyto aporie.* 143

VIII *Pojem historie lidstva a jeho kritika u Arendtové. – Lyotardovy „velké příběhy“. – Otázka narativní povahy dějinně filosofických koncepcí. – Hegelova filosofie dějin a důvody rozchodu s ní. – Gadamerovy „dějiny účinkování“. – Idea pokroku a její zproblematizování. – Vztah mezi zkušenostním prostorem a horizontem očekávání. – Návrh cyklického pojetí dějin u Nietzsche. – Svoboda vůle a svoboda jednání. – Heideggerův „obrat“ a jeho kritika u Arendtové. – Fundační*

legendy jako svědectví o nutném přechodném období mezi osvobozením a založením svobody.

159

IX Pojem identity a meze jeho platnosti. – Finkova kritika pojmu *mimésis*. – Lidská hra jako odlesk hry světa. – Smysl masky v magic-kém rituálu. – Co činí věc symbolem. – Náboženský kult jako derivát původní vztaženosti k celku světa. – Hra a dění individuace. – „*Ipsē-ita*“ zredukována na otázku „kdo jsem?“ – Lévinas: etický vztah k druhému předchází svobodě volby. – Zásadní nezpřítomnitelnost druhého a pojem stopy. – Tvář jako apel. – Zranitelnost jako radikální pasivita senzibility. – Role třetího a soudící spravedlnost. – Derrida: vztah k druhým předchází možné autonomii subjektu.

175

Použitá literatura

192